



ENERGIE ȘI BIOMASĂ

Cuprins

- Școlile și grădinițele racordate la centrale termice pe biomasă vor trebui să raporteze Agenției pentru Eficiență Energetică despre achiziția de combustibil din biomasă
- Utilizatorii energiei din biomasă au un ghid video ce îi ajută să cumpere biocombustibil de calitate
- Sute de producători și utilizatori de biocombustibil au participat la primul Forum Național BIOENERGETICA REPUBLICII MOLDOVA
- Oportunitățile de afaceri în sectorul bioenergetic au fost prezentate diasporei
- Tabăra de Vară ENERGEL a adunat avocații energiei ECO
- Elevii din școli au un nou manual din care pot studia Sursele de energie regenerabilă

Nº17

Iulie-August 2014

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova Buletin electronic

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova

Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.



ȘTIRI PROIECT



ȘCOLILE ȘI GRĂDINIȚELE RACORDATE LA CENTRALE TERMICE PE BIOMASĂ VOR TREBUI SĂ RAPORTEZE AGENȚIEI PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ DESPRE ACHIZIȚIA DE COMBUSTIBIL DIN BIOMASĂ

Instituțiile publice racordate la sisteme de încălzire pe biomasă vor trebui să asigure achiziționarea combustibilului din biomasă de calitate pentru iarnă și să raporteze Agenției pentru Eficiență Energetică informația cu privire la pregătirea către noul sezon

de încălzire. Această clauză se conține în premieră în Hotărârea Guvernului „Cu privire la măsurile de pregătire a economiei naționale și a sferei sociale în perioada toamnă-iarnă 2014-2015” (Nr. 685 din 20.08.2014).

Achizițiile de combustibil din biomasă, realizate de managerii instituțiilor bugetare, urmează să fie de calitate, să corespundă tipului de centrală termică aflată în gestiune și să fie în volum suficient pentru a acoperi necesitățile întregului sezon de încălzire 2014-2015, potrivit hotărârii de guvern menționate.

În prezent, în Republica Moldova peste 170 de școli, grădinițe, primării, centre comunitare sunt racordate la sisteme de încălzire pe bază de biomasă, majoritatea lor fiind instalate din fondurile Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă”.

UTILIZATORII ENERGIEI DIN BIOMASĂ AU UN GHID VIDEO CE ÎI AJUTĂ SĂ CUMPERE BIOCUMBUSTIBIL DE CALITATE

Un [ghid video](#) ce te ajută să faci diferența dintre biocombustibilul calitativ de cel necalitativ prin instrumente la îndemâna fiecăruia a fost elaborat de Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă” în parteneriat cu Agenția pentru Eficiență Energetică.



Infografica în format video este adresată managerilor grădinițelor, școlilor, centrelor comunitare, întreprinderilor conectate la rețele de încălzire pe bază de biomasă, dar și persoanelor private ce urmează să facă achiziții de brichete și pelete pentru următorul sezon de încălzire. *„Alegerea biocombustibilului calitativ și adecvat tipului de cazan pe biomasă sunt elementele cheie pentru funcționarea eficientă a centralelor termice pe biomasă și, în final, pentru asigurarea confortului termic sporit. Acest ghid video îi ajută pe beneficiarii noștri să identifice brichetele și peletele de calitate prin metode accesibile”,* afirmă Alexandru Ursul, managerul Proiectului Energie și Biomasă.

Precizăm că în prezent în Republica Moldova nu există un laborator de testare a calității biocombustibilului, autoritățile fiind în proces de identificare a soluțiilor pentru crearea acestuia. Totodată, certificarea biocombustibilului solid produs în Moldova va fi obligatorie începând cu ianuarie 2015, potrivit unei hotărâri de Guvern aprobată în decembrie 2013.

Peste 140 de grădinițe, școli și centre comunitare din țară vor intra în sezonul de încălzire 2014-2015 cu sisteme moderne de încălzire pe biomasă instalate din fonduri europene în cadrul Proiectului Energie și Biomasă. De asemenea, 500 de familii și-au instalat cazane pe biomasă cu rambursare de cost din fondurile proiectului.

Sporirea cererii de biocombustibil a condus la lansarea a peste 100 de afaceri de producere a brichetelor și peletelor, piață aflată în curs de dezvoltare. Utilajul existent are o capacitate de producere de aprox. 120 mii tone anual, cantitate echivalentă cu circa 53 mln. 700 mii m³ de gaze naturale sau 80 mii tone de cărbune.

SUTE DE PRODUCĂTORI ȘI UTILIZATORI DE BIOCOMBUSTIBIL AU PARTICIPAT LA PRIMUL FORUM NAȚIONAL BIOENERGETICA REPUBLICII MOLDOVA

Primul forum național ce reunește producătorii de brichete și pelete din R. Moldova, utilizatorii energiei din biomasă și factorii de decizie în dezvoltarea bioenergeticii a fost organizat pe 18 iulie la Chișinău cu sprijinul Delegației Uniunii Europene.

„R. Moldova este dependentă în proporție de 95% de importurile de energie. Reducerea acestei dependențe și sporirea securității energetice a țării este una din prioritățile cheie ale autorităților naționale. Din toate sursele alternative de energie regenerabilă, bioenergia este alternativa cea mai durabilă pentru R. Moldova care a dat dovadă de un start incredibil” a declarat Tudor Copaci, Viceministrul Economiei, prezent la forum.

În mai puțin de 4 ani datorită investițiilor europene prin cadrul Proiectului Energie și Biomasă s-a creat o cerere de combustibil din biomasă fapt ce a condus la lansarea a peste 100 de afaceri de producere

a brichetelor și peletelor. Utilajul existent are o capacitate de producere de aprox. 120 mii tone anual, cantitate echivalentă cu circa 53 mln. 700 mii m³ de gaze naturale sau 80,000 tone de cărbune.

„Deși piața energiei din biomasă a evoluat semnificativ în ultimii ani, există constrângeri de mai multe tipuri ce trebuie abordate în grup mai larg cu prezența tuturor părților interesate. Printre acestea se numără costul redus al cărbunelui importat din Ucraina, lipsa controlului de stat pentru procurarea/ utilizarea cu prioritate a biocombustibililor de instituțiile-beneficiare a proiectelor de asistență - Proiectul Energie și Biomasă, Fondul de Investiții Sociale din Moldova, TVA 20% la producere de biocombustibil comparativ cu valoarea de 8% aferentă materiei prime procurate din sectorul agricol”, susține Nicolae Zaharia, expert în dezvoltarea afacerilor în cadrul Proiectului Energie și Biomasă.

Ala Gădrăuțan a lansat afacerea de producere a brichetelor în 2012 în raionul Râșcani, compania ei având angajați doar femei. *„Am lansat afacerea de producere a brichetelor în echipă cu soțul meu care este antreprenor agricol și după recoltă îi rămâneau cantități mari de paie de grâu, rapiță, orz, care acum se transformă în biocombustibil. Linia de producere funcționează practic în regim non-stop. E un start bun pentru noi, dar și pentru țară. Ne dorim să producem și mai mult pentru a crea noi locuri de muncă, a dezvolta afacerea și a reduce dependența populației față de importul de cărbune sau gaze”,* spune Ala Gădrăuțan.

Guvernul a aprobat reglementările tehnice pentru producerea de biocombustibil solid, ce vor fi obligatorii din 2015, urmând a fi găsite soluții pentru crearea laboratoarelor de testare a calității biocombustibilului.

În 2012, la Grădinița din satul Calfa, raionul Anenii Noi, a fost instalată o centrală termică pe pelete ca și alternativă la sistemul de încălzire pe bază de gaz.



„Deși trebuie să recunosc că la început am fost sceptică la trecerea de la încălzirea pe bază de gaz la cea pe bază de biomasă, acum sunt un promotor al încălzirii cu biocombustibil produs local. Sunt în căutare de fonduri pentru a conecta și alte instituții publice la energia din biomasă. Nu avem dependență față de deciziile geopolitice ale țărilor furnizoare de gaz sau cărbune, avem economii, creăm noi locuri de muncă, banii plătiți pentru combustibil rămân în R. Moldova”, afirmă Ludmila Ceaglic, primarul satului Calfa, rl. Anenii Noi.

Forumul Național "Bioenergetica Republicii Moldova" este organizat de [Agenția pentru Eficiență Energetică](#) și [UE-PNUD „Proiectul Energie și Biomasă”](#). Forumul își propune să se organizeze anual și are drept scop crearea unei platforme durabile de discuții, identificarea soluțiilor pentru problemele identificate în sector, asigurarea calității biocombustibilului produs local și promovarea utilizării energiei din biomasă în sectoarele economiei naționale.

Concluziile și recomandările participanților forumului vor fi prezentate reprezentanților autorităților naționale responsabile de dezvoltarea sectorului bioenergetic.

OPORTUNITĂȚILE DE AFACERI ÎN SECTORUL BIOENERGETIC AU FOST PREZENTATE DIASPOREI

Proiectul Energie și Biomasă a prezentat conașionalilor noștri plecați peste hotare oportunitățile de afaceri în sectorul bioenergetic și programele de asistență acordate de proiect pentru doritorii de a lansa sau dezvolta afaceri de producere a biocombustibilului în R. Moldova. Prezentarea a avut loc pe 28 august la Ministerul Economiei în cadrul zilelor ușilor deschise pentru diasporă.

Reprezentanții diasporei au aflat de la experții Proiectului Energie și Biomasă informație despre rezultatele proiectului, potențialul energiei din biomasă pentru Republica Moldova și valorificarea acestuia în vederea diminuării dependenței energetice externe.

Amintim că în 2012, Proiectul Energie și Biomasă a lansat un Program, în valoare de 1 milion de Euro,

acordați pentru comercializarea în rate a echipamentului de procesare a biomasei și producere a combustibilului din biomasă. Condițiile de procurare: 3 ani perioadă de rambursare, 0% TVA, 0% dobândă, 0% comisioane bancare. Până în prezent, 30 de întreprinzători au beneficiat deja de programul dat și au obținut echipament de brichetare, peletizare, tocare și balotare a biomasei, o parte din ei fiind reprezentanții diasporei reveniți în R. Moldova.

TABĂRA DE VARĂ ENERGEL A ADUNAT AVOCAȚII ENERGIEI ECO

100 copii din clasele VII-VIII din 13 raioane¹ și UTA Gagauz-Yeri au învățat cum să producă energie din sursele naturii și cum să o consume eficient la *Tabăra de Vară Eco ENERGEL*, aflată la a treia ediție. Tabăra de vară este o inițiativă a Proiectului Energie și Biomasă, finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de PNUD Moldova.

Pe 16 iulie, promotorii energiei eco au împărtășit cunoștințele lor cu Ambasadorul UE în R. Moldova, Pirkka Tapiola; Reprezentantul rezident permanent PNUD Moldova, Nicola Harrington-Buhay; Directorul Agenției pentru Eficiență Energetică, Mihai Stratan și copiii acestora, aflați în vizită la Tabăra de Vară ENERGEL.

„Este o plăcere enormă pentru mine și copiii mei să fim aici și să vedem entuziasmul copiilor veniți din toate colțurile țării pentru a promova și utiliza energia regenerabilă. Copiii de la Tabăra de Vară Energel sunt viitorii tineri și adulți care vor lua decizii responsabile pentru viitorul țării. Energia durabilă se dezvoltă doar într-o societate durabilă. Sunt convins că promotorii energiei eco pe care i-am cunoscut azi pot crea și, ulterior, conduce o asemenea societate”, a declarat Pirkka Tapiola, șeful [Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova](#).

În perioada 8-18 iulie, în satul Răculești, rl Criuleni, și-a desfășurat activitățile cea de-a treia ediție a taberei de vară ENERGEL, prima având loc în vara

1. Nisporeni, Straseneni, Causeni, Taraclia, Calarasi, Criuleni, Dubasari, Ialoveni, Briceni, Drochia, Edinet, Ocnita, Hancesti.





2012. Tradițional, tabăra de vară reunește copii din comunitățile rurale în care proiectul instalează din fonduri europene centrale termice pe biomasă, ediția din acest an reunind copiii din satele în care au fost aduse tehnologii eco în perioada 2013 – 2014.

„Tinerii au fost dintotdeauna veriga schimbării. Tinerii de la Tabăra de Vară Energel sunt promotori valoroși ai energiei regenerabile. Ei știu beneficiile utilizării energiei solare, eoliene, hidraulice sau din biomasă și le promovează în propria familie, comunitate, țară. Sunt convinsă că pe lângă noii prieteni ei vor pleca de la tabăra de vară cu noi cunoștințe, abilități, convingeri ce îi vor ajuta în îndeplinirea cu succes a misiunii de avocați al energiei ECO”, afirmă Nicola Harrington-Buhay, reprezentant rezident PNUD Moldova.

În anul de învățământ 2013-2014, circa 1,500 elevi din 21 de școli au studiat cursul de regenerabile și eficiență energetică.

„Împreună cu colegii de la Delegația Uniunii Europe în Moldova, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și Proiectul Energie și Biomasă inițiem schimbări de amploare pentru Republica Moldova. Aceste schimbări nu sunt posibile fără implicarea directă a copiilor, deoarece ei sunt viitorul nostru și nu exagerez spunând acest lucru.

Doar împreună: și cei maturi, și cei mici putem asigura un viitor cât mai frumos țării noastre”, susține Mihai Stratan, directorul Agenției pentru Eficiență Energetică.

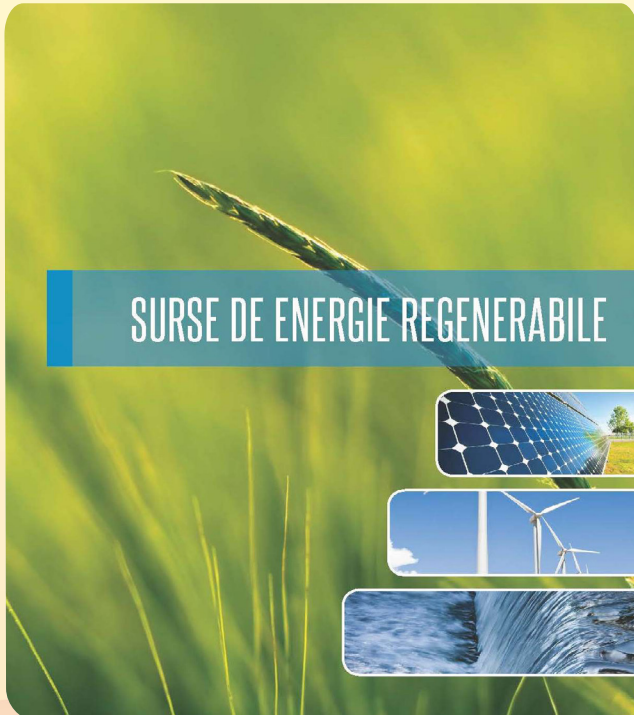
Inițiativa educațională pe regenerabile și eficiența energetică este desfășurată în parteneriat cu Institutul de Formare Continuă și Centrul Republican pentru Copii și Tineret "Gutta-Club" și a cuprins la început doar comunitățile ce își conectau școlile, grădinițele la sisteme de încălzire pe biomasă în cadrul Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă”.

ELEVII DIN ȘCOLI AU UN NOU MANUAL DIN CARE POT STUDIA SURSELE DE ENERGIE REGENERABILĂ

Elevii din școli au un nou manual din care pot studia Sursele de energie regenerabilă. Suportul didactic este parte a inițiativei educaționale de promovare a energiei regenerabile lansată de Proiectul Energie și Biomasă în parteneriat cu Agenția pentru Eficiență Energetică.

Manualul prezintă, într-o manieră accesibilă, informația despre toate sursele de energie regenerabilă și măsurile de eficiență energetică, precum și datele despre potențialul de energie regenerabilă pentru R. Moldova, soluțiile de economisire a consumului de energie aflate la îndemâna tuturor.

Manualul urmează a fi studiat de către elevii ce vor alege cursul „Surse de Energie Regenerabilă” drept disciplină opțională. El reprezintă suport didac-



tic și pentru disciplinele Educația Ecologică, Omul și Mediul Ambiant, Educația pentru Dezvoltarea Comunității, dar și în cadrul cercurilor ecologice și ale tinerilor naturaliști.

Amintim că începând cu 2013, cursul „Surse de Energie Regenerabilă” a fost inclus în lista disciplinelor opționale printr-un ordin emis de Ministerul Educației. Până atunci, cursul de regenerabile și eficiență energetică era studiat doar în comunitățile ce își conectau școlile, grădinițele la sisteme de încălzire pe biomasă în cadrul Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă”.

De la lansarea Proiectului Energie și Biomasă (2011) și până în 2014, acest curs a fost predat în 352 școli din toate raioanele republicii, cuprinzând în total cca 19,000 de copii.

Contacte:

str. Sfatul Țării 29, etaj 3, bir. 304, Chișinău, Moldova. Tel.: (+373 22) 839985, Tel./Fax: (+373 22) 839983
www.biomasa.md, e-mail: ina.zglavuta@undp.org

Buletinul electronic este produs de Proiectul Energie și Biomasă în Moldova. Proiectul, implementat în 2011-2014, are un buget total de 14,56 milioane Euro, acordat de Uniunea Europeană (14 milioane Euro) și de PNUD Moldova (560.000 Euro).

Opiniile exprimate în publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene și al PNUD Moldova